



Crna Gora
JU Centar za socijalni rad za opštinu Rožaje

Broj: 01-2556/1

Rožaje, 15. 02. 2015. godine

**JU CENTAR ZA SOCIJALNI
RAD ZA OPŠTINU ROŽAJE**

IZVJEŠTAJ

O RADU ZA 2015. GODINU

februar, 2015. godine

Uvodne napomene

Javna ustanova Centar za socijalni rad za opštinu Rožaje (u daljem tekstu Centar) osnovan je 12. 07. 1984. godine Odlukom Skupštine opštine Rožaje , kada je djelatnost starateljstva sa opštinskih organa prenijeta u nadležnost Centra .

Od 1990. godine centri za socijalni rad u Crnoj Gori su republičke ustanove po Odluci Skupštine SRCG o osnivanju centara za socijalni rad ("Sl. list SRCG", br. 46/90) , a od 05. 08. 2005. godine po Odluci Vlade Republike Crne Gore («Sl. List RCG«, br 73/05), mijenja se naziv u JU Centar za socijalni rad za opštinu Rožaje.

Za opštinu Rožaje formiran je poseban Centar za socijalni rad .

Opština Rožaje se nalazi na sjeveroistoku Crne Gore . Prostire se na 432 km², sa 23.400 stanovnika stalno nastanjeni u opštini i 5.040 staovnika se nalaze na privremenom radu u drugim zemljama.

Materijalno obezbjeđenje porodice

Pravo na materijalno obezbjeđenje porodice može ostvariti pojedinac , odnosno porodica , ako je pojedinac ,odnosno član porodice.

1. Nesposoban za rad;
2. Sposoban za rad, pod uslovom da je:
 - Trudnica,
 - Samohrani roditelj,
 - Roditelj koji izdržava dijete, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi,
 - Lice koje je završilo školovanje po obrazovnom programu sa priladjenim izvodjenjem i dodatnom stručnom pomoći ili posebnom obrazovnom programu,
 - Lice poslije navršene 18-te godine života, ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje.
 - Dijete bez roditeljskog staranja, odnosno lice koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja, do zasnivanja radnog odnosa na vrijeme duže od šest mjeseci.

U izvještajnom periodu pravo na materijalno obezbjedjenje porodice do 31. 12. 2015. godine, koristilo je 1.376 porodica sa 4.800 članova.

Uvodjenjem sistema ISSS-a izvršena je revizija svih prava u skladu sa Zakonom, radi unosa podataka u informacijski sistem-socijalni karton. Tom prilikom utvrđeno je da neke porodice ne ispunjavaju uslove za dalji nastavak prava na materijalno obezbjedjenje te je iz tog razloga došlo do prestanka prava pojedinim korisnicima. U podacima koji su unešeni u sistem SWIS-a utvrđeno je da neke porodice ne ispunjava uslove za dalje korišćenje prava na materijalno obezbjedjenje iz razloga što je sistem povukao (posjedovanje Put. Mot. vozila, posjedovanje poljoprivrednog zemljišta, posjedovanje stočnog fonda, novčanih prihoda), te da pomenuta lica ne ispunjavaju uslove iz člana 22. Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti.

Razlozi ovako velikog broja korisnika ovog prava na teritoriji opštine Rožaje su:

- Nezaposlenost i nisko prihodovanje porodica;
- Povećan broj vanbračnih zajednica;
- Nepriznata očinstva;
- Odlazak jednog od roditelja na kaznu zatvora;
- Sve češće migracije stanovništva iz ruralnog dijela u urbani dio grada, gdje porodice uglavnom žive u malim i nedovoljnim stambenim uslovima i plaćaju stanarinu;
- Povećan broj samohranih roditelja, gdje su najčeći razlozi smrt jednog od roditelja,
- Razvodi usljed netrpeljivosti zajedničkog života;
- Izbjegavanje neplaćanja alimentacija i nepokretanje tužbi za izdržavanje;
- Brojnost članova porodice;
- Povratak porodica iz inostranstva,
- Bolest članova porodice koji podnose zahtjev da ostvare pravo po osnovu nesposobnosti za rad;
- Neraščišćeni pravno imovinski odnosi, odnosno neregulisan ostvinski postupak;
- Povećan broj mladih bračnih parova sa rođenjem djeteta
- Stara i oboljela lica o kojima se djeca nedovoljno staraju.

U izvještajnom periodu po osnovu M.O. podnešeno je 313 žalbi od kojih je usvojeno 57 a 254 odbijene, žalbe se odnose na rešenja iz 2014god.

U ljetnjem periodu 208 djece je besplatno boravilo na moru u trajanju od 7 dana u dječijem odmaralištu »Lovćen-Bečići«.

Zbog veoma teške materijalne situacije u kojoj se našao veliki broj porodica , ovaj centar je u izvještajnom periodu intervenisao i drugim oblicima zaštite .

Da je ovaj centar za 140 lica koji su se zahtjevom obraćali Ministarstvu rada i socijalnog staranja Crne Gore, putem naloga za prenos isplatio jednokratnu novčanu pomoć u iznosu od 18.300 eura.

U 2015. godini socijalni radnici su uradili 93 socijalne anamneze za lica koja su podnijela zahtjev za jednokratnu novčanu pomoć.

U izvještajnom periodu socijalni radnici su ukupno uradili 2.150 socijalnih anamneza za MO.

Takodje u 2014. godini uradjeno je 35 socijalnih anamneza za lica koja su izdržavala kaznu zatvora.

Broj lica u stanju socijalne potrebe će se i dalje povećavati, do oživljavanja privredne aktivnosti do pokretanja postojećih proizvodnih kapaciteta, ili otvaranja novih radnih mjesta.

Naglašavamo da se u toku ljetnje sezone nude poslovi mladim ljudima na području crnogorskog primorja i Podgorice, u turizmu, ugostiteljstvu, gradjevinarstvu, trgovini, poljoprovredi i dr, što nedovoljno koriste nezaposleni sa područja opštine Rožaje.

u izvještajnoj godini pravo na subvenciju za električnu energiju koristilo ukupno 2.031 korisnika socijalno zaštitnih prava. (materijalnog obezbjedjenja porodice 1.376 porodica, 577 korisnika prava na dodatak za njegu i pomoć, 57-lica korisnika prava na ličnu invalidninu i 3-ri porodice kod kojih su smještena djeca u hraniteljsku porodicu).

Socijalno ljebarska komisija Ministarstva rada i socijalnog staranja Crne Gore je dva puta zasijedala.

U izvještajnoj godini podnešeno je 264-et zahtjeva za regulisanje materijalnog obezbjedjenja porodice kod kojih je Prvostepena socijalno ljebarska komisija za 258- lica dala nalaz i mišljenje i iste onesposobila za rad i privredjivanje, dok je 6 lica oglasila sposobnim za rad i privređivanje.

U izveštajnoj godini za tuđu njegu i pomoć obratilo se zahtjemom lebarskoj komisi 498 lica a komisija je zasijedala dva puta u toku 2015 god. I odobrila za 302 korisnika ZA tuđu njegu.

Dodatak za djecu

Pravo na dodatak za djecu može ostvariti dijete :

1. Korisnik materijalnog obezbjedjenja;
2. Korisnik dodatka za njegu i pomoć;
3. Korisnik lične invalidnine,
4. Bez roditeljskog staranja,
5. Čiji je roditelj, usvojlac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje kao korisnik materijalnog obezbjedjenja, zasnovao radni odnos na osnovu Sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije;

Pravo na dodatak za djecu imaju troje djece u porodici.

Visina dodatka za djecu iznosi mjesečno za dijete:

1. Korisnika materijalno obezbjedjenja19,27 eura
2. Korisnika dodatka za njegu i pomoć.....25,93 eura
3. Korisnika lične invalidnine.....32,19 eura
4. Bez roditeljskog staranja.....32,19 eura
5. Čiji je roditelj, usvojlac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje kao korisnik materijalnog obezbjedjenja zasnovao radni odnos na osnovu sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije.....19,27 eura.

Do 31. 12. 2015. godine, pravo na dodatak na djecu koristilo u prosjeku 2182 djece.

Naknada po osnovu rođenja djeteta

Jedan od roditelja koji je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje i student, može ostvariti prvo na mjesečnu naknadu po osnovu rođenja djeteta, do navršene jedne godine života djeteta.

Ukoliko je zahtjev za naknadu iz stava 1. ovog člana podnijet u roku od 30-et dana od dana porođaja, isplata teče od dana porođaja, a ako je zahtjev podnijet poslije toga roka, naknada se isplaćuje od dana podnošenja zahtjeva.

Lice iz stava 1. ovog člana ne može ostvariti pravo na naknadu po osnovu rođenja djeteta, ukoliko podnese zahtjev po isteku vremena za koje bi mu pripadalo pravo na naknadu.

Visina naknade po osnovu rođenja djeteta iznosi 64,27 eura mjesečno.

U izvještajnom periodu podnešeno je 293 zahtjeva za naknadu po osnovu rođenja djeteta i svi su usvojeni.

Naknada zarade zapošljenog koji se bavi preduzetničkom djelatnošću za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo

Lice koje se bavi preduzetničkom djelatnošću kao jedini zaposleni, naknadu zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo ostvaruje kod centra za socijalni rad.

Visina naknade zarade iz stava 1. ovog člana određuje se u skladu sa članom 51. ovog zakona.

Ako je zahtjev za refundaciju naknade zarade, odnosno zahtjev za naknadu zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo podnjet u roku od 30 dana od dana početka koriošćenja prava, isplata teče od toga dana, a ako je zahtjev podnjet poslije toga roka, isplata teče od dana podnošenja zahtjeva.

Refundacija naknade zarade, odnosno naknada zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo se ne može ostvariti, ukoliko je zahtjev podnjet po isteku vremena koje je zaposleni koristio za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo.

Visina sredstava koja se refundiraju poslodavcu za zaposlenog koji je prije ostvarivanja ovog prava bio u radnom odnosu:

1. Najmanje 12-est mjeseci neprekidno, je prosječna zarada zaposlenog za 12 mjeseci koji prethode mjesecu ostvarivanja prava na porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo;
2. Od šest do 12 mjeseci neprekidno, je 70% od prosječne zarade zaposlenog za vrijeme rada koji je prethodio mjesecu ostvarivanja prava na porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo;
3. Od tri do šest mjeseci neprekidno, je 50% od prosječne zarade zaposlenog za vrijeme rada koji je prethodio mjesecu ostvarivanja prava na porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo;
4. Od tri mjeseca je 30% od prosječne zarade zaposlenog za vrijeme rada koji je prethodio ostvarivanju prava na porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo.

Visina sredstava iz stava 1. Tačka 1. Ovog člana, može se utvrditi najviše do iznosa dvije prosječne zarade zaposlenog u državi u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

U izvještajnom periodu ovo pravo koristilo je 23 poslodavaca za zaposlene koje su bile na porodiljskom odnosno roditeljskom odsustvu.

Napominjemo da stupanjem novog Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti zbog povećane novčane naknade za porodilje koje se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, a smanjen je broj zahtjeva poslodavaca za naknadu za refundaciju porodiljskog –roditeljsko odsustva.

Naknada za novorođeno dijete

Jedan od roditelja, usvojlac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje, može ostvariti pravo na jednokratnu naknadu za novorođeno dijete.

Naknada iz stava 1. ovog člana, može se ostvariti do navršene jedne godine života djeteta.

Visina naknade iznosi 106,45 eura.

U izvještajnom periodu podnešeno je 316 zahtjeva za priznavanje prava na naknadu za novorođeno dijete i svi zahtjevi su usvojeni.

Dodatak za njegu i pomoć

Pravo na dodatak za njegu i pomoć ima:

1). Lice kome je zbog tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili senzornih oštećenja ili promjena u zdravstvenom stanju neophodna njega i pomoć da bi imao obezbijedjen pristup zadovoljavanju potreba:

2). Korisnik lične invalidnine,

Pravo na dodatak za njegu i pomoć može ostvariti lice pod uslovom ako ovo pravo nije ostvarilo po drugom osnovu.

Visina dodatka za njegu i pomoć iznosi 63,77 eura mjesečno.

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na njegu i pomoć propisuje nadležni organ državne uprave za oblast socijalne zaštite, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja, na osnovu kojih je i donešen Pravilnik o medicinskim indikacijama za ostvarivanje prava iz socijalne i dječije zaštite.

U 2015.godini, Socijalno - ljebarska komisija je zasijedala dva puta .

U izvještajnom periodu podnešeno je 498 zahtjeva za priznavanje prava na dodatak za njegu i pomoć drugog lica od kojih je 302 zahtjeva usvojeno , a odbijen je 196 zahtjev.

U navedenom periodu podnešeno je 50 žalbi od kojih je 44 odbijene.

Lična invalidnina

Pravo na ličnu invalidninu ima lice sa teškim invaliditetom.

Visina lične invalidnine iznosi 110,13 eura mjesečno.

Indikacije za ostvarivanje prava na ličnu invalidninu utvrđene su Pravilnikom o medicinskim indikacijama za ostvarivanje prava iz socijalne i dječije zaštite.

Prvostepena socijalno ljebarska komisija Ministarstva rada i socijalnog staranja Crne Gore, u toku 2015. godine, zasijedala je dva puta.

U izvještajnom periodu podnešeno je 40 zahtjeva za priznavanje prava na ličnu invalidninu od kojih je za 5 lica priznato pravo a 35 lica su odbijena.

Povlastice na putovanje lica sa invaliditetom

Povlastice na putovanje lica sa invaliditetom se regulišu Zakonom o povlastici na putovanje lica sa invaliditetom koji je stupio na snagu 04 .01. 2009. godine.

Pravo na povlasticu na putovanje imaju lica sa invaliditetom tj.korisnici njege i pomoći drugog lica , djeca i mladi koji su ostvarili pravo na pomoć za obrazovanje i vaspitanje djece i mladih sa posebnim potrebama . Pravo na povlasticu na putovanje ima i pratilac lica sa invaliditetom.

Lica sa invaliditetom imaju pravo na povlasticu na 12 putovanja u drumskom o željezničkom saobraćaju u toku kalendarske godine.

U izvještajnom periodu podnijeto je 162 zahtjeva za ostvarivanje prava na povlasticu invalidnog lica i svi zahtjevi su usvojeni.

U izvještajnom periodu usvojeno je 1519 zahtjeva za naknadu novčanih sredstava korisnicima povlastice i njihovim pratiocima na putovanje u visine cijene vozne karte.

Starateljstvo

U izvještajnom periodu 10-oro maloljetne djece stavljeno je pod starateljstvo.

U izvještajnom periodu za 3 lica koja se nalaze u ustanovi socijalne zaštite »Komanski most« Podgorica, po službenoj dužnosti su donijeta rješenja o postavljanju staraoca, socijalnog radnika Centra, dok za za 3 lica koje je smješteno u Dječijem domu »Mladost« Bijela, takodje postavljan staraoc po službenoj dužnosti, socijalni radnik ovog centra, jer su lica bez bliskih srodnika koji bi se mogli starati o istim.

Ju centar za djecu i mlade ljubovic za 1 dijete određen je staratelj po službenoj dužnosti, pedagog ovog centra.

Usvojenja

U izvještajnom periodu nijesmo imali usvojenja djece (ni potpunih ni nepotpunih) .

Smještaj u ustanovu socijalne zaštite

U ustanovama socijalne zaštite u izvještajnoj godini imali smo 20 štićenika, od kojih :

- 4 djece u JU Centar »1.jun« u Podgorici ,
- 2 djece smješteno je u JU Zavod za školovanje i rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora u Kotoru;
- 3 lica smještena su u JU Zavod »Komanski most« Podgorica,
- 3 djece smješteno je u JU Dječiji dom »Mladost« - Bijela;
- 1 staro lice smješteno je u JU Dom starih »Grabovac« - Risan .
- 2 djece smješteno je u JU Centar za djecu i mlade »Ljubović« Podgorica.
- 5 stara lica Dom starih »Bijelo Polje« u Bijelom Polju.

Porodični smještaj – hraniteljstvo

Usluga porodičnog smještaja-hraniteljstva obezbjeđuje se djeci i mladima u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi.

Dijete bez roditeljskog staranja i dijete čiji je razvoj ometen prilikama u sopstvenoj porodici može biti smješteno u drugu porodicu radi čuvanja, njege i vaspitanja pod uslovima predviđenim Porodičnim zakonom o čijem smještaju odlučuje ovaj centar.

U izvještajnom periodu po ovom osnovu ovo pravo je koristilo 13-oro djece smještene u 10 hraniteljskih porodica.

Revizijom prava po službenoj dužnosti prekinuto je pravo na porodični smještaj za troje djece, zbog neispunjenja zakonskih uslova.

Stručni tim za brak i porodicu ovog centra je redovno obilazio djecu koja su na porodičnom smještaju i kontrolisao izvršavanje zaključenih ugovora sa starateljima.

Naglašavamo da se radi o srodničkom hraniteljstvu.

Iznos naknade za jedno dijete u hraniteljskoj porodici iznosi 200,00 eura, a posebna naknada hranitelju za prvo dijete iznosi 60,00, a za drugo i narednu po 30,00 eura mjesečno.

Troškovi sahrane

Pravo na troškove sahrane u slučaju smrti imaju korisnici prava na materijalno obezbjeđenje porodice, dodatka za njegu i pomoć i smještaja.

U izvještajnom periodu za naknadu troškova sahrane podnešen je 19 zahtjev za preminula lica koja su kod ovog Centra bili korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice kao i dodatka za njegu i pomoć.

Po Zakonu o socijalnoj i dječijoj zaštiti porodici preminulog lica se isplaćuje 318,95 eura, kao i troškovi prevoza pokojnika ako ih je bilo.

Pomoć u pokriću troškova sahrane je jedan od vidova i oblika zaštite najsiromašnijih porodica.

U 2015 godini preko ovog centra za 12 mjeseci su isplaćanje sledeća materijalna davanja

Red.br.	Materijalna davanja	Isplaćeni iznosi
1	Materijalno obezbeđenje	1.583.819,24 Eura
2	Dodatak za djecu	507.683,45 Eura
3	Lična invalidnina	165.054,66 Eura
4	Dodatak za njegu i pomoć	440.078,91 Eura
5	Troškovi sahrane	6.041,22 Eura
6	Korekcija iznosa	7.102,10 Eura
7	Naknada za novorođeno dijete	33.477,10 Eura
8	Naknada po osnovu rođenja djeteta	213.842,82 Eura
9	Putne povlastice	97.308,00 Eura
10	Porodični smještaj	41.488,50 Eura
11	Azilanti	264,00 Eura
12	Refundacija	41.212,25 Eura
13	Jednokratne preko Ministarstva	18.300,00 Eura
14	Materijalni troškovi za rad Centra	62.182,24 Eura
15	Naknade za radnike po ugovoru o povremenim poslovima	19.824,89 Eura
	UKUPNO	3.237.679,38 Eura

U ovoj tabeli nisu obuhvaćena subvencije za struju .

Pod stavkom 12 Materijalni troškovi su rashodi Centra za redovno funkcionisanje a koji se racionalno trošili. Veliki izdatak su sudski troškovi jer reviziom prava iz oblasti socijalne i dječije zaštite krajem 2014 godine pravo na materijalno obezbeđenje je prekinuto za veliki broj korisnika, koji su pokretali tužbe kod Osnovnog suda u Rožajama i dobijali sporove, a samim tim troškovi sudskih troškova padali su na teret ovog Centra 32.840,39 Eura Takođe rashodi za službena putovanja uvećani su i z razloga što su stručni radnici obavili veliki broj seminara I obuka za rad SWIS-a u toku cijele godine kao i obilazak korisnika koji su bili u postupku revizije prava ili su podnijeli novi zahtjev.

Porodična problematika

U izvještajnom periodu Stručni tim za brak i porodicu radio je sa porodicama i parovima koji su u predrazvodnom postupku, zatim sa onima koji imaju koknflikte u braku i rizikuju da dodje do razvoda, pomagali u načinu održavanja ličnih odnosa drugog roditelja kod koga nijesu djeca.

Stručni tim za brak i porodicu imao je na tretmanu 74 bračna para sa poremećenim bračnim odnosima, i to 19 iz vanbračnih i 38 iz bračnih zajednica. 54 slučajeva je završeno kod Osnovnog suda a u 13 slučaja povučene tužbe. Možemo reći da

su tretmani sa supružnicima bili dosta uspješni, jer je u 9 slučajeva spriječen razvod braka. Zbog krivičnog djela vanbračna zajednica sa maloletnim licem iz čl. 216. Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljena su tri lica od strane Uprave policije. Sklopljeno je tri maloljetnička braka za koje je organ starateljstva dao saglasnost.

Poremećeni porodični odnosi i disfunkcionalnost porodica predstavljaju najteže i najslabije obaveze ovog Centra. Brojni su i raznovrsni zadaci Centra kada su u pitanju poremećeni bračni odnosi i poremećeni odnosi u porodici (sprovođenje postupka mirenja, davanje mišljenja i predloga sudu u vezi sa povjeravanjem djece na odgoj, čuvanje i vaspitanje, davanje mišljenja kod izmjene sudskih odluka o povjeravanju djece, posredovanje kod viđanja djece i dr.) .

Poremećeni bračni odnosi su posljedica različitih činilaca od kojih su najizraženiji : neslaganje naravi, alkoholizam, preljuba, različito porijeklo, uticaj primarne porodice, fizičko i psihičko zlostavljanje, pojačana emancipacija žene i slično. Fizičko nasilje nad ženom je najdrastičniji izraz porodičnog nasilja. Predstavlja ugrožavanje osnovnog prava na život i fizički integritet. Za krivična djela protiv braka i porodice u izvještajnoj godini prijavljeno je 17 lica. Pet prijava podijela je Uprava policije i 12 fizička lica. Zbog krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici iz čl.220 Krivičnog zakonika Crne Gore prijavljeno je 5 lica. Takođe zbog krivičnog djela ne davanje izdržavanja prijavljeno je 5 lica. U ovim aktivnostima zajedno sa ODT u Rožajama aktivno je učestvovao naš Stručni tim.

Konkretne mjere zaštite zlostavljanih žena i djece ustanovljene su u okviru oblasti Porodičnog i krivičnog prava. Zaštita žena i djece od zlostavljanja i zanemarivanja zavisi od aktivnosti različitih službi, institucija i državnih organa, socijalne zaštite, policije, pravosudja, zdravstvenog i obrazovnog sistema.

Nasilje u porodici je uzrok u većini slučajeva poremećenih bračnih odnosa i kod razvoda, a gdje su muževi ti koji uglavnom ugrožavaju tjelesni integritet, duševno zdravlje i spokojstvo porodice.

Centar kao organ starateljstva je ključna ustanova koja nadzire i zastupa prava i interese žena i djece. On preuzima mjere upozoravanja, savjetovanja i obezbjeđivanja psiho-socijalne podrške. Ženu koja se obrati za pomoć Centru po pravilu prima stručni tim za brak i porodicu u sastavu: socijalni radnik, psiholog, pravnik i pedagog.

Isti sagledava konkretnu situaciju i zauzima jedinstven stav po pitanju preduzimanja potrebnih mjera i radnji. Utvrđuje da li se radi o porodičnom nasilju ili poremećenim odnosima i procjenjuje stepen ugroženosti žene i djece.

U slučaju neposredne opasnosti službenici Centra, uz saglasnost stranke, obavještavaju policiju i insistiraju na hitnost postupanja.

Na području naše Opštine formiran je multidisciplinarni tim za zaštitu od nasilja u porodici, timom rukovodi i koordinira predstavnik našeg Centra. U vezi svih oblika

prijavljenog nasilja iami smo dobru intersektorsku saradnju sa Osnovnim državnim tužiocem u Rožajama, policijom, nevladinim orgabizacijama, Ombudsmanom i drugim.

U radu stručnih radnika ovog Centra pojavljuju se poteškoće prilikom davanja mišljenja sudu kojem od roditelja povjeriti maloljetnu djecu u slučaju razvoda braka, jer roditelji često nastoje da uvuku djecu u svoj način razmišljanja. Nameću im svoje stavove, zahtjeve, planove, viđenje porodičnih odnosa. Na takav način koriste djecu kao instrumente da bi jedno drugo povrijedili.

Često pokušavaju da ukljuce u njihov problem i osobe koje učestvuju u brakorazvodnom postupku, konkretno stručne radnike ovog centra.

U odnosu na to postoji rizik da dijete koje se direktno uključuje u postupak razvoda braka trpi veliki pritisak i može da dodje u konflikt sa roditeljima kada saopšti svoj stav i mišljenje, koji se roditeljima u većini ne dopada. To dovodi do grube zloupotrebe prava i interesa djece.

Na području naše Opštine u vezi rješavanja odnosa između roditelja kao i djece rođene u braku pomoć pružaju posrednici-medijatori.

Treba naglasiti i to da u Rožajama još uvijek je uglavnom, patrijarhalna porodica, sa tradicionalnom podjelom uloga po polu i uzrastu, gdje žena i djeca imaju podređeni status, dok autoritet mušakrca dominira, gdje on ima jaku partnersku i roditeljsku moć, donosi odluke, kontroliše članove porodice, primjenjuje autoritarni vaspitni stil.

Medjutim, svaka porodica je sistem sa specifičnim odnosima i komunikacijama medju članovima, načinom brige o djeci i vaspitanju. Svakoj porodici stručni radnici pristupaju na poseban način, kako bi riješili i prevazišli porodične probleme, a zbog kojih je u nekoliko slučajeva ovaj centar morao da se obrati Ispostavi policije za asistenciju, a što je učinjeno u kranjoj nuždi.

Konstatovali smo da je povećan broj bračnih parova i članova porodica koji su se obraćali Centru za pomoć, kako materijalnu tako i savjetodavnu, što je preventivno djelovalo da se izbjegnu ozbiljniji porodični poremećaji .

Centar za socijalni rad ima dobru intersektorsku saradnju sa svim institucijama koje po prirodi posla se brinu o zaštiti djece i porodice. Tako primjera radi zajedno sa Osnovnim državnim tužilaštvom iz Rožaja koordiniran je rad našeg Stručnog tima i multidisciplinarnog tima za zaštitu djece i članova porodice preko programa i zakona nasilja u porodici. Kod Područnog organa za prekršaje imali smo 20 prijava zbog prekršaja iz čl. 36.st1. čl.1 u vezi čl.8 st.1 Zakona o zaštiti o nasilja u porodici. U toku izvještajne godine iz ove oblasti radnici našeg Centra u organizaciji Ministarstvo rada odradili su nekoliko seminara. U cilju poštovanja protokola o postupanju, prevenciji zaštiti od nasilja u porodici izpoštovana je procedura i institucijalna saradnja.

Neprihvatljivo ponašanje mladih

Maloljetnici u krivično-pravnom smislu su lica koja su u vrijeme izvršenja krivičnih djela navršila 14 godina, a nijesu navršila 18 godina života. Djeca su lica do navršena 14 godine života i nijesu krivično odgovorna. Kriminalitet maloljetnika iako ima zajedničkih karakteristika sa kriminalom punoletnih lica, zbog svojih specifičnosti u krimološko socijaloško pogledu izdvajaju se u posebnu kategoriju. Za pravilno sagledavanje i praćenje maloljetničke delikvencije značajna je procjena duševnog i vaspitnog stanja maloljetnika svih uzrasta. Jedan broj krivičnih djela u izvještajnoj godini izvršili su krivično neodgovorni maloljetnici – djeca. U postupku prema maloljetniku organ starateljstva ima pravo da se upozna sa tokom postupka, da u toku postupka stavlja prijedloge i da u kazuje na činjenice i dokaze koji su od značaja za donošenje pravilne odluke.

U izvještajnom periodu evidentirano je ukupno 57 krivično djela, koja su počinili maloljetnici, po kojima je završen postupak kod ODT u Rožajama. Prijave su riješeni su na sledeći način i to: opomenom od strane tužilaštva riješeno je 13 predmeta, odbačajem u odnosu na 6 lica i to iz drugih razloga u odnosu na 4 lica, u odnosu na 2 lica iz razloga što se radilo o djeci i 38 naredbom za pripremanje pripremnog postupka. Takođe smo u ovoj godini imali 31 predmet kod Područnog organa za prekršaje u Rožajama. U ovim slučajevima izrečene su uglavnom mjere otvorene zaštite.

U vezi sa ovim krivičnim djelima Centar je Osnovnom sudu u Rožajama, kao i Područnom organu za prekršaje blagovremeno dostavio socijalne anamneze sa prijedlogom mjera za maloljetne počiniocima krivičnih djela i prekršaja.

Osnovni sud u Rožajama prema maloljetnim počiniocima krivičnih djela na prijedlog ovog Centra, izrekao je vaspitne mjere i to: pojačan nadzor od strane roditelja u 22 slučaja, pojačan nadzor od strane Organa socijalnog staranja u 9 slučajeva, od strane Višeg suda u Bijelom Polju izrečene su 2 mjere pojačanog nadzora od strane organa socijalnog staranja. U jednom slučaju je izrečena je mjera u pućivanja u ustanovu ne zavodskog tipa i u jednom zabrana napuštanja mjesta u trajanju od 6 mjeseci.

Višestruki su uzroci za počinjena krivična djela i prekršaje maloljetnika u izvještajnoj godini, a navešćemo samo neke za koje smatramo da su najbitniji :

- ekonomska kriza i ugrožen materijalni status posebno višečlanih porodica ;
- moralna i sveopšta kriza društva ;
- devalviran obrazovno vaspitni sistem ;
- neadekvatan rad roditelja sa djecom ;
- neadekvatno korišćenje slobodnog vremena ;
- sredstva masovne komunikacije sa negativnim sadržajem ;

- boravak djece u sredinama u kojima se manifestuju različiti oblici asocijalnog ponašanja;
- poremećeni odnosi između članova porodice.

Od ukupnog broja počinjenih krivičnih djela i prekršaja od strane maloljetnika po evidenciji ovog Centra dominiraju krivična djela: ugrožavanje javnog saobraćaja, ugrožavanje sigurnosti građana, sitna krađa, teška krađa, krađa, ubistvo u pokušaju, oštećenje tuđe stvari, nasilničko ponašanje, nedozvoljeno držanje oružja, krivično djelo zlostavljanje, krivično djelo prikrivanje, falcifikovanje i zloupotreba kreditne kartice, krivično djelo narušavanje nepovredivosti stana.

Možemo konstatovati da je u ovom periodu bila dobra saradnja između Osnovnog suda u Rožajama i Područnog organa za prekršaje na planu preventivnog djelovanja protiv maloljetničkog prestupništva. Naglašavamo intezivnu saradnju sa osnovnim državnim tužilaštvom u Rožajama, koji pokreću postupke protiv maloljetnih lica.

Uspostavljena je bolja saradnja i sa drugim subjektima pozvanim da se bave maloljetničkom delikvencijom kao što su: škole, roditelji, Ispostava policije, Osnovni sud i Osnovno državno tužilaštvo.

Napominjemo da je škola a posebno porodica značajan faktor u vaspitanju mladih, u kojoj se manifestuju svi oblici asocijalnog ponašanja djece i omladine (bježanje sa časova, konflikti među učenicima i nastavnicima, tuče sa vršnjacima, krađa, uzimanje alkohola, pušenje duvana i dr.). U tom dijelu Stručni tim JU Centar za socijalni rad za Opštinu Rožaje, koji se bavi ovom problematikom za veliki broj maloljetnika-prestupnika sačinio Individualni plan zaštite.

Sve što se u školi propusti na ulici se manifestuje u intezivnijem obliku neprihvatljivog ponašanja maloljetnika.

Napominjemo da roditelji maloljetnika - počinilaca krivičnih djela i prekršaja se bolje odazivaju pozivu stručnih radnika Centra, radi pružanja savjeta, uputstava i radi dogovora o zajedničkom tretiranju ovih maloljetnika, čime daju veliki doprinos zajedničkom preventivnom djelovanju.

Obzirom da su mladi najbitniji dio društva neophodno je da se u radu sa njima uključe svi subjekti, a posebno oni koji su pozvani, kako bi se zajedničkim snagama preventivno uticalo na sprečavanje vršenja krivičnih djela i prekršaja od strane maloljetnika, odnosno kako bi se svi uključili u proces resocijalizacije maloljetnih delikvenata.

Stručni tim za maloljetničku delikvenciju je za sve maloljetnike počinioce više krivičnih djela –prekršaja sačinio posebne planove zaštite koji obuhvataju potrebne mjere i subjekte u cilju resocijalizacije i preventivnog djelovanja neprihvatljivog ponašanja mladih.

Poseban problem i za opštinu Rožaje jeste narkomanija, alkoholizam i nikotinizam odnosno konzumiranje droga i drugih psihoaktivnih sredstava prvenstveno od strane mladih, o čemu se nerado govori, ali se mora ovo pitanje otvoriti jer smo ugroženi i po ovom osnovu.

Narkomanija kao ozbiljan zdravstveni, porodični, socijalni i opštedruštveni problem prisutan je i na teritoriji opštine Rožaje. Prema podacima kojima raspolažu službe i insititucije na teritoriji opštine Rožaje , povećava se broj ovih zavisnika.

Ovaj Centar je inicirao formiranje jednog partnerskog tijela od predstavnika svih pozvanih subjekata (Centar, Osnovni sud, Državni osnovni tužilac, Sud za prekršaje, škole, Dom zdravlja, Lokalna zajednica, Policija, Nevladin sektor i dr.) na nivou opštine Rožaje , koje bi se bavilo neprihvatljivim ponašanjem mladih.

Ostali poslovi

U izvještajnom periodu ovaj Centar je izdao uvjerenja po raznim osnovama i to:

- uvjerenje da je korisnik MO-e.....	36
- uvjerenje da nije korisnik MO-e.....	38
- uvjerenja da nije oduzeta poslovna sposobnost.....	4
- ostala uvjerenja.....	160
- uradjeno zapisnika o priznavanju očinstva.....	.97

Kadrovska osposobljenost

U 2015. godine u Centru je radilo 8 radnika na neodredjeno vrijeme.

Sistematizacijom je predviđeno 16 uposlenih a nijesu popunjena radna mjesta i to:

- dva socijalna radnika,
- jedan psiholog,
- jedan referent d. d.
- jedan administrativni radnik
- jedan vozač.
- Jedan pravnik
- Jedan ekonomista

Posebno naglašavamo da je nedostatak dovoljnog broja socijalnih radnika otežavajuća okolnost za funkcionisanje ove ustanove, obzirom da se iz godine u godinu drastično povećava broj zahtjeva za regulisanje prava na materijalno obezbjeđenje porodice.

Prinudeni smo da angažujemo izvršioce po ugovoru o privremenim poslovima gde smo angažovali sedam radnika. Ovako angažovanje nam pričinjava poteškoće, posebno kod firmiranja komisija, timova i voditelja slučaja kao.

Treba naglasiti da reforme u socijalnoj i dječijoj zaštiti koje su u toku zahtijevaju veće angažovanje stručnih radnika ove ustanove a posebno socijalnih radnika.

Nastojaćemo da uz saglasnost Ministarstva rada i socijalnog straranja popunimo nepopunjena radna mjesta.

Napominjemo da je ovaj centar sa najmanjim brojem izvršilaca u Crnoj Gori.

Kvalifikaciona struktura radnika zapošljenih u Centru u izvještajnom periodu :

<i>Radno mjesto</i>	<i>Školska sprema</i>	<i>Broj izvršilaca</i>
<i>Direktor</i>	VSS	1
<i>Pravnik</i>	VSS	1
<i>Pedagog</i>	VSS	1
<i>Šef računovodstva</i>	VSS	1
<i>Socijalni radnik</i>	VSS	2
<i>Sekretarica arhivar</i>	SSS	1
<i>Čistačica-kurir</i>	NS	1
<i>UKUPNO:</i>		8

Napominjemo da je čistačica, koja je u radnom odnosu kod Centra, održavala i prostorije Fonda za Fonda Pio i Zavoda za zapošljavanje, čije se kancelarije nalaze u istom objektu sa kancelarijama Centra.

Možemo zaključiti da smo izvještajni period odnosno 2015. godinu, uspješno završili i u cjelosti realizovali programske zadatke, kao i druge poslove koji nijesu mogli biti planirani.

DIREKTOR,

Kadrija Agović dipl.ecc